

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Bevezetés a keleti kereszténység tanulmányozásába / Introduction to the Study of Eastern Christianity

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3. Intézet	Római Katolikus Didaktikai Teológia Intézet
1.4. Szakterület	Teológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Római Katolikus Didaktikai Teológia / Roman Catholic Didactic Theology / Teologie Romano-Catolică Didactică
1.7. Képzési forma	Nappali tagozat

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Bevezetés a keleti kereszténység tanulmányozásába / Introduction to the Study of Eastern Christianity / Introducere în studierea creştinătăţii orientale	A tantárgy kódja	RLM3115
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. András Szabolcs		
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. András Szabolcs		
2.4. Tanulmányi év	III	2.5. Félév	5
2.6. Értékelés módja	Kollokvium	2.7. Tantárgy rendszere	Opcionális (DOP)
2.8. Tantárgy típusa	Szaktárgy (DS)		

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2. előadás	2; 3.3. szeminárium/labor/projekt: 2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	48	melyből: 3.5. előadás	24; 3.6. szeminárium/labor: 24
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása			óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)			6
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás			8
Szemináriumok/laborok/projektek, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása			9
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)			2
Vizsgák			2
Más tevékenységek: kétirányú kommunikáció a tárgyfelelőssel / tutorral			0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórszáma			27
3.8. A félév összórszáma			75
3.9. Kreditszám			3

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	Nincsenek.
4.2. kompetenciabeli	Nincsenek.

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Táblával, számítógéppel és videoprojektorral felszerelt előadóterem. Internet-hozzáférés, online platform és digitális bibliográfiai források.
5.2. A szeminárium/labor lebonyolításának feltételei	Táblával, számítógéppel és videoprojektorral felszerelt terem; könyvtári hozzáférés. Internet-hozzáférés, online platform és szemináriumi anyagok.

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből átvéve)

Szakmai kompetenciák	Kompetencia
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP4	C4. A vallási és kulturális kontextus azonosítása és elemzése közösségekben, többfelekezetű környezetben, valamint bekapcsolódás pasztorális és közösségi tevékenységekbe. C4.1. A katolikus tanítás és az Egyház erkölcsi elveinek bemutatása akadémiai követelmények szerint. C4.2. Nyitott párbeszédre való képesség más felekezetekkel és a társadalommal. C4.3. A saját vallási hagyomány sajátosságainak átadása a tolerancia szellemében multikulturális és többfelekezetű környezetben.
Transzverzális kompetenciák	Kompetencia
CT2, CT3	C2. Csoportkapcsolati technikák alkalmazása, a csapatmunkában sajátos szerepek elsajátítása és gyakorlása az interperszonális kommunikációs készségek fejlesztése által. C2.1. Közösségek és csoportok vezetésének képessége a plébánián, a pappal és más csoportokkal együttműködésben. C2.2. Az egyházi közösség ösztönzésének képessége a polgári érzék fejlesztése irányába konkrét helyzetekben.

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből átvéve)

Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP4	Magyarázza az ökumenikus párbeszéd alapelveit, és felismeri a keresztény felekezetek közötti konvergenciákat és divergenciákat.	Pasztorális és katechetikai tevékenységeket végez a közösségben, hozzájárulva a plébánia liturgikus és nevelési életéhez.

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
• Magyarítja a keleti kereszténység tanulmányozásában használt főbb fogalmakat: ortodox egyházak, prekalcedoni keleti egyházak, keleti katolikus egyházak és Asszír Keleti Egyház.
• Leírja a keleti keresztény hagyományok közötti dogmatikai, történeti, liturgikus és intézményi különbségeket és hasonlóságokat.
• Azonosítja a Katolikus Egyház és a keleti egyházak közötti kapcsolatok főbb történeti szakaszait, és megfogalmazza az ökumenikus párbeszéd alapvető elemeit.
• Ismeri a romániai, európai, kaukázusi, közel-keleti és diaszpórábeli keleti egyházi valóságokat.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
• Kritikusan összehasonlít különböző teológiai és liturgikus hagyományokat, akadémiai és tiszteletteljes nyelvezetet használva.
• Elemző forrásokat és bemutatásokat a keleti egyházakról, elkerülve a terminológiai zavarokat és a felekezeti leegyszerűsítéseket.
• Releváns bibliográfia felhasználásával szemináriumi bemutatót vagy dolgozatot készít egy keleti keresztény közösségről.
• Az ökumenikus perspektívát beépíti a didaktikai, katechetikai és pasztorális tevékenységbe.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés: fogalmak, a keleti felekezetek kategorizálása	Bemutató, párbeszéd	Terminológiai keret
2. Az ortodox egyházak: általános tanítás, hitrendszer, liturgia	Bemutató, párbeszéd	Kalcedoni ortodoxia
3. Az ortodox egyházak Romániában	Bemutató, párbeszéd	Helyi kontextus
4. Az orosz, ukrán, belarusz, lengyel és finn egyházak	Bemutató, párbeszéd	Szláv és északi térség
5. Konstantinápoly, Alexandria, Antiochia és Jeruzsálem	Bemutató, párbeszéd	Történeti patriarchátusok
6. Ortodox egyházak a Balkánon	Bemutató, párbeszéd	Regionális hagyományok
7. Ortodox egyházak a Közel-Keleten és a Kaukázusban	Bemutató, párbeszéd	Közel-keleti és kaukázusi kontextus
8. Prekalcedoni egyházak: általános tanítás, történelem, liturgia	Bemutató, párbeszéd	Keleti ortodox egyházcsalád
9. Prekalcedoni egyházak: koptok, Etiópia, Eritrea	Bemutató, párbeszéd	Afrikai hagyományok
10. Prekalcedoni egyházak: örmények, szír-arámi egyházak	Bemutató, párbeszéd	Örmény és szír hagyományok
11. Más keleti egyházak: asszír keresztények és Tamás-keresztények	Bemutató, párbeszéd	Keleti Egyház és India
12. Keleti katolikusok: görögkatolikusok	Bemutató, párbeszéd	Uniók és egyházi identitás
13. Keleti katolikusok: örmény és szír katolikusok	Bemutató, párbeszéd	Keleti katolikus rítusok és közösségek
14. Keleti katolikusok a világban	Bemutató, párbeszéd	Diaszpóra és kortárs helyzet
Könyvészet – előadás Kránitz Mihály: Keresztény egység; Kránitz Mihály: Együtt az úton; Békés Gellért: Ökumenizmus; Békés Gellért: Krisztusban mindnyájan egy; Amir Hanna: Coptic Doctrinal Theology; Antony O'Mahony: Eastern Christianity in the Modern Middle East; Christine Chaillot: The Life and Situation of the Coptic Orthodox Church; Christine Chaillot: The Assyrian Church of the East; Christoph Baumer: The Church of the East; Daniela Kalkandjeiva: The Russian Orthodox Church; Esat Uras: The Armenians in History; Kallistos Ware: The Orthodox Way; John Wooley: The Armenian Catholic Church; Alemezie, N.: The Oriental Orthodox Family of Churches; Keishishian, A.: The Oriental Orthodox Churches.		

8.2 Szeminárium / labor

Szeminárium / labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A szemináriumi témák megbeszélése	Bemutató, párbeszéd	A tevékenység megszervezése
2. Az Orosz Ortodox Egyház, lipovánok, óhitűek	Bemutató, párbeszéd	Esettanulmány
3. Konstantinápoly és a görög ortodoxia	Bemutató, párbeszéd	Esettanulmány
4. Koptok és tewahedo keresztények	Bemutató, párbeszéd	Esettanulmány
5. Szír-arámi és jakobita keresztények	Bemutató, párbeszéd	Esettanulmány
6. Apostoli örmények és örmény katolikusok	Bemutató, párbeszéd	Esettanulmány
7. Román Ortodox Egyház és Görögkatolikus Egyház	Bemutató, párbeszéd	Romániai kontextus
8. Magyar görögkatolikus egyház	Bemutató, párbeszéd	Regionális kontextus
9. Diaszpóra: keleti keresztények a világban	Bemutató, párbeszéd	Migráció és identitás
10. Maroniták, káldeusok, katolikusok a Közel-Keleten	Bemutató, párbeszéd	Keleti katolikus rítusok
11. Malankara- és Tamás-keresztények Indiában	Bemutató, párbeszéd	Indiai kereszténység
12. Bolgár, macedón és szerb ortodox egyház	Bemutató, párbeszéd	Balkáni térség
13. Ortodox keresztények Grúziában és Ukrajnában	Bemutató, párbeszéd	Kaukázusi és kelet-európai térség
14. Keleti protestáns keresztények	Bemutató, párbeszéd	Következtetések és összehasonlítások
Könyvészet – szeminárium: Alemezie, N.: The Oriental Orthodox Family of Churches; Amir Hanna: Coptic Doctrinal Theology; Antony O'Mahony: Eastern Christianity in the Modern Middle East; Békés Gellért: Krisztusban mindnyájan egy; Békés Gellért: Ökumenizmus; Christine Chaillot: The Assyrian Church of the East; Christine Chaillot: The Life and Situation of the Coptic Orthodox Church; Christoph Baumer: The Church of the East; Daniela Kalkandjeiva: The Russian Orthodox Church; Esat Uras: The Armenians in History; John Wooley: The Armenian Catholic Church; Kallistos Ware: The Orthodox Way; Keishishian, A.: The Oriental Orthodox Churches; Kránitz Mihály: Együtt az úton; Kránitz Mihály: Keresztény egység.		

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok	9.2 Értékelési módszerek	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	A keleti kereszténység fogalmi, történeti és teológiai keretének ismerete; a felekezeti terminológia helyes használata.	Kollokvium / írásbeli vagy szóbeli próba; az elméleti fogalmak ellenőrzése.	30%
9.5 Szeminárium/labor	Összehasonlító elemzési képesség, akadémiai bemutatás és bibliográfiahasználat.	Szemináriumi dolgozat vagy prezentáció; aktív részvétel a vitákban.	60% + 10% jelenlét/aktivitás
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei: aktív részvétel a szemináriumokon és prezentációkon; a szemináriumi dolgozat vagy prezentáció határidőre és a követelményeknek megfelelő elkészítése; aktív részvétel az előadásokon és a témák megbeszélésében; a keleti egyházak osztályozására vonatkozó alapfogalmak ismerete; az ökumenikus és felekezeti terminológia helyes használata; jegyzetelés és a minimális könyvészet elolvasása.			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok / Sustainable Development Goals)

  A fenntartható fejlődés általános ikonja								
1 FÁRA SÁRÁCIE	2 FOAMETE „ZERO”	3 SÁNÁTATE SI BUNÁSTARE	4 EDUCATIE DE CALITATE	5 EGALITATE DE GEN	6 APÁ CURAȚIA SI SANITATIE	7 ENERGIE CURAȚIA SI LA PREȚURI ACCESIBILE	8 MUNCĂ DECENTĂ SI CREȘTERE ECONOMICĂ	9 INDUSTRIE, INOVAȚIE SI INFRASTRUCTURĂ
			X					
10 INEQUALITĂȚI REDUSE	11 ORAȘE SI COMUNITĂȚI DURABILE	12 CONSUM SI PRODUCȚIE RESPONSABILE	13 ACȚIUNE CLIMATICĂ	14 VIAȚA ACVATICĂ	15 VIAȚA TERESTRĂ	16 PAZĂ, JUSTIȚIE SI INSTITUȚII EFICIENTE	17 PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR	Nem alkalmaz- ható
								

Kitöltés időpontja:

Előadás felelőse:	Szeminárium felelőse:	
Az intézeti jóváhagyás dátuma:	Intézetigazgató:	